

2010 परीक्षा दि. १२ डिसेंबर, २०१०

PAPER - I
पेपर क्रमांक - १

Civil Procedure Code, Transfer of Property Act, Specific Relief Act, Law of Contracts, Sale of Goods Act and Partnership Act

सिवील प्रोसिजर कोड, ट्रान्सफर ऑफ प्रॉपर्टी अॅक्ट, स्पिसीफिक रिलीफ अॅक्ट, लॉ ऑफ कॉन्ट्रॅक्ट्स, सेल ऑफ गुड्स अॅक्ट व पार्टनरशिप अॅक्ट

Time : 3 Hours

वेळ : ३ तास

Max. Marks : 100

गुण : १००

N.B. :

सूचना :

- (1) All questions are compulsory.
(१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) Question No. 1 carries 20 marks. All other questions carry equal marks i.e. 16 marks each.
(२) प्रश्न क्रमांक १ ला २० गुण असून उर्वरित सर्व प्रश्नांना समान म्हणजेच १६ गुण आहेत.
- (3) Your answers must be to the point and wherever possible quoting the specific provision of law will be appreciated.
(३) उत्तरे मुद्देसुद असावीत. आवश्यक तेथे कायद्यातील योग्य तरतुदींचा वापर स्वागताई ठरेल.
- (4) Do not reproduce any question. Write only question's number against the answer.
(४) उत्तरपुस्तिकेमध्ये प्रश्न पुन्हा लिहू नयेत. फक्त प्रश्न क्रमांक नमूद करुन उत्तर लिहावे.
- (5) Number of optional question up to the prescribed number in the order in which questions have been solved, will only be assessed and excess answers of the question/s will not be assessed.
(५) ज्या क्रमाने उमेदवाराने ऐच्छिक प्रश्न सोडविलेले असतात त्या क्रमाने अपेक्षित प्रश्नसंख्येइतक्या प्रश्नांची उत्तरे फक्त तपासली जातील व उर्वरित अतिरिक्त ठरणाऱ्या प्रश्नांची उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

P.T.O.

- (6) "Other than cited cases, candidate should not write roll number, any names (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised."
- (६) "उदाहरणादाखल दिलेल्या प्रकरणाशिवाय उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये. अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल."
- (7) English version of the question shall be authentic in case of any type of any ambiguity.
- (७) कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर अधिकृत समजले जाईल.
- (8) All questions can be attempted only in one language either in English or in Marathi as per option given in application form.
- (८) उमेदवाराने अर्जांमध्ये दिलेल्या पर्यायानुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे मराठी किंवा इंग्रजी यापैकी एकाच भाषेत लिहिली पाहिजेत.

1. Write a judgment on the basis of the facts leading to dispute as narrated below either in Set 'A' or 'B'.

20

खाली नमुद केलेल्या संच 'अ' किंवा 'ब' यापैकी कोणत्याही एका वादविषयाच्या घटनांवर आधारीत न्यायनिर्णय लिहा.

Note :

- (1) Frame proper issues on the basis of the pleadings of the parties.
 - (2) Adhere to the contents of judgment as required under the Code of Civil Procedure.
 - (3) Wherever necessary you may exercise discretion in filling up details while appreciating evidence in the judgment.
 - (4) Give logical, legal and proper reasons in support of your findings and conclude the judgment with a proper operative order.
- (१) पक्षकारांच्या वादविषयासंदर्भातील कथनावर आधारीत योग्य ते वादप्रश्न काढा.
 - (२) दिवाणी आचार संहितेत अभिप्रेत असलेल्या मसुद्याप्रमाणेच न्यायनिर्णय लिहा.
 - (३) न्यायनिर्णयात पुराव्याचे मुल्यमापन/विवेचन करतेवेळी तुमच्या कल्पनेनुसार आवश्यक त्या तपशीलवार घटनांची भर घाला.
 - (४) तुमच्या निष्कर्षांच्या पुष्ट्यर्थ तर्कसंगत, कायदेशीर व योग्य कारणे लिहा. तसेच योग्य आणि परिणामकारक अंतिम आदेश लिहून न्यायनिर्णयाचा शेवट करा.

SET A

It is the case of the plaintiff that defendant nos. 1 and 2 are the owners of the suit-land bearing block no. 100, admeasuring 2 hectares, situated within the local limits of village Takli, Taluka and District Ahmednagar. The defendants gave the suit-land to the plaintiff for cultivation on crop-share basis for a period of 5 years i.e. from 1991-92 to 1995-96 by executing a 'Batai-patra' in his favour on 20.04.1991. The plaintiff was put in possession of the suit-land. He continued to be in possession of the suit-land even after the expiry of the period of five years. The defendants restrained the plaintiff from cultivating the suit-land on 15.09.1998. It is the contention of the plaintiff that he is in lawful and settled possession of the suit-land and that the defendants cannot dispossess him therefrom without due process of law. The plaintiff, therefore, filed the suit seeking the relief of perpetual injunction to restrain the defendants from disturbing his possession over the suit-land without due process of law.

The defendants filed written statement and opposed the claim of the plaintiff. They denied that they have delivered possession of the suit-land to the plaintiff for cultivation on crop-share basis, as claimed by him. They denied execution of 'Batai-patra' in favour of the plaintiff. According to them they are actually cultivating the suit-land and that the plaintiff is their agricultural-labourer. They were paying labour charges to the plaintiff. According to them, the plaintiff cannot seek the equitable relief of injunction against them since they are the rightful owners of the suit-land. On these grounds, they prayed that the suit may be dismissed with costs.

संच 'अ'

वादीचे कथन असे आहे की, दावा-जमिन गट क्र. १००, क्षेत्र २ हेक्टर, मौजे टाकळी, तालुका व जिल्हा अहमदनगर येथील असून प्रतिवादी क्र. १ व २ हे तिचे मालक आहेत. प्रतिवादी क्र. १ व २ यांनी दिनांक २०.०४.१९९१ रोजी वादीच्या हक्कात एक 'बटाई-पत्र' लिहून दिले आणि त्यानुसार त्यास दावा-जमिन ५ वर्षासाठी, म्हणजे सन १९९१-९२ पासून १९९५-९६ पर्यंत, पीकात हिस्सा घेण्याच्या बोलीने कसण्यासाठी दिली. वादीस दावा जमिनीचा प्रत्यक्ष ताबा देण्यात आला. पाच वर्षांचा कालावधी पूर्ण झाल्यानंतरही दावा-जमिन वादीच्याच ताब्यात राहिली. प्रतिवादींनी दिनांक १५.०९.१९९८ रोजी वादीस दावा-जमिन कसण्यास प्रतिबंध केला. वादीचे कथन असे आहे की दावा जमिनीवर त्याचा कायदेशीर व प्रस्थापित ताबा असल्याने योग्य ती कायदेशीर प्रक्रिया अवलंबिल्याशिवाय प्रतिवादी दावा जमिनीचा ताबा त्याच्याकडून काढून घेऊ शकत नाहीत. या कथनांच्या आधारावर वादीने दावा दाखल करून प्रतिवादींनी योग्य त्या कायदेशीर प्रक्रियेशिवाय दावा जमिनीवरील आपल्या ताब्यास हरकत-अडथळा करू नये असा कायमस्वरूपी मनाईहुकुम प्रतिवादींविरुद्ध मिळावा अशी मागणी केलेली आहे.

प्रतिवादींनी कैफियत दाखल करून वादीच्या मागणीस विरोध केला आहे. वादीने कथन केल्याप्रमाणे त्यांनी वादीस दावा-जमीन पीकात हिस्सा घेण्याच्या बोलीने कसण्यासाठी त्याच्या ताब्यात दिली आहे ही बाब त्यांनी नाकारली आहे. वादीच्या हक्कात बटाई-पत्र लिहून दिल्याचेही त्यांनी नाकारले आहे. त्यांचे कथन असे आहे की प्रत्यक्षात ते दावा-जमिन कसीत आहेत आणि वादी हा त्यांचा शेतमजूर आहे. ते वादीला शेतमजूरीची

रक्कम देत होते. त्यांचे कथन असेही आहे की ते दावा जमिनीचे न्याय्य मालक असल्याने वादीस त्यांच्याविरुद्ध मनाईहुकुमासारखी समन्याय दाद मागता येणार नाही. या कारणांस्तव दावा खर्चासह रद्द कावा अशी प्रतिवादींनी मागणी केलेली आहे.

OR/किंवा

SET B

It is the case of the plaintiff that the defendant agreed to sell to him the suit-house bearing House No. 456, situated within the Municipal limits of Saswad for a consideration of ₹ 80,000/- by executing an agreement on 07.07.1979. The defendant received ₹ 10,000/- as earnest money. The sale deed was to be executed within 3 months and the balance amount was to be paid at that time. The defendant received the further sum of ₹ 20,000/- from the plaintiff on 10.09.1979 and acknowledged the receipt thereof under his signature. He further confirmed in writing about receipt of total amount of ₹ 30,000/- from the plaintiff. The defendant did not execute sale deed despite repeated requests made by the plaintiff. The plaintiff sent a notice dated 05.11.1979 to the defendant, expressed his readiness and willingness to pay the balance amount of ₹ 50,000/- and called upon the defendant to execute sale deed within 7 days from the date of receipt of the notice. The defendant received that notice, but neither replied to it nor complied with it. Hence, the plaintiff filed the suit for specific performance of contract of sale, for possession of the suit-house and for future mesne profits. He specifically pleaded that he has always been ready and willing to perform his part of the contract.

The defendant filed written statement and resisted the claims of the plaintiff. He stated that his signature was obtained on a blank paper, which has been used to create a false agreement of sale. He further stated that a contract of sale is bilateral in nature under which, both, the vendor and vendee have rights and obligations. Therefore, it has to be signed by both the parties. He stated that the agreement dated 07.07.1979 has not been signed by the plaintiff (i.e. the vendee). Therefore, it is neither a complete nor a valid agreement. Consequently, the plaintiff is not entitled to enforce the same. On these grounds, the defendant prayed for dismissal of the suit with costs.

Evidence of the parties

To prove genuineness of the agreement, the plaintiff examined himself as a witness, one Shankar who was the scribe of the agreement and one Jagdish, before whom the agreement was entered into. He further produced and proved the receipt dated 10.09.1979 whereby the defendant acknowledged receipt of ₹ 20,000/- and confirmed receipt of total amount of ₹ 30,000/-.

As against him, the defendant examined himself only as a witness to deny the claims of the plaintiff.

Submissions on behalf of the plaintiff in respect of validity of the agreement

The learned counsel for the plaintiff submitted that when an oral agreement to sell is valid, a written agreement signed by the vendor alone and delivered to the vendee, who, in turn, accepted it, would be a valid contract.

Submissions on behalf of the defendant

The agreement signed by the vendor alone would not be valid and enforceable.

संच 'ब'

वादीचे कथन असे आहे की, दाव्यातील घर क्र. ४५६, जे सासवड नगरपरीषदेच्या हद्दीत आहे, ते प्रतिवादीने त्यास दिनांक ०७.०७.१९७९ रोजी लिहून दिलेल्या करारनाम्यानुसार ₹ ८०,०००/- या किंमतीस विकण्याचे कबुल केले होते. प्रतिवादीने इसारा म्हणून ₹ १०,०००/- घेतलेत. खरेदीखत तीन महिन्यांच्या आत लिहून द्यावयाचे होते व त्यावेळी राहिलेली रक्कम अदा करावयाची होती. प्रतिवादीने वादीकडून दि. १०.०९.१९७९ रोजी आणखीन ₹ २०,०००/- घेतलेत व त्याच्या सहीनिशी सदर रक्कम मिळाल्याचे लिहून दिले. वादीकडून एकुण ₹ ३०,०००/- मिळाल्याचेही मान्य व कबुल असल्याचे त्याने लिहून दिले. वादीने अनेकदा विनंत्या करूनही प्रतिवादीने खरेदीखत लिहून दिले नाही. वादीने दि. ०५.११.१९७९ रोजी प्रतिवादीस नोटीस पाठवून आपण बाकी राहिलेली रक्कम ₹ ५०,०००/- देणेस तयार व इच्छुक असून नोटीस मिळाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत खरेदीखत लिहून द्यावे, असे कळविले. प्रतिवादीस ती नोटीस मिळाली परंतु त्याने तिस उत्तरही दिले नाही किंवा तिचे पालनही केले नाही. त्यामुळे वादीने विक्री करारनाम्याची अंमलबजावणी व्हावी, दाव्यातील घराचा ताबा मिळावा व पुढील दरम्यानचे उत्पन्न मिळावे यासाठी प्रतिवादीविरुद्ध दावा दाखल केला. आपण करारनाम्यातील आपल्या हिश्याच्या भागाचे/अटीचे पालन करण्यास सदैव तयार व इच्छुक असल्याचे वादीने दाव्यात स्पष्टपणे नमुद केले.

प्रतिवादीने कैफियत दाखल करून वादीच्या मागण्यांना विरोध दर्शविला. त्याचे कथन असे की, त्याची सही एका कोऱ्या कागदावर घेण्यात आली असून त्याचा खोटा विक्रीचा करारनामा तयार करण्यासाठी गैरवापर करण्यात आलेला आहे. त्याचे कथन असेही आहे की, विक्रीचा करार हा उभयपक्षी करार असल्याने त्यानुसार विक्रेता व खरेदीदार या दोघांसाठीही काही हक्क व कर्तव्ये/बंधनेनिर्माण होतात. त्यामुळे विक्रीकरार हा त्या दोघांनीही स्वाक्षरांकित केला पाहिजे. प्रतिवादीचे कथन असे आहे की, दि. ०७.०७.१९७९ रोजीच्या करारनाम्यावर वादीची सही नाही. त्यामुळे तो पुर्ण तसेच विधीग्राह्य नाही. परिणामी, वादी त्या करारनाम्याची अंमलबजावणी करून घेऊ शकत नाही. या कारणांस्तव दावा खर्चासह रद्द कावा अशी प्रतिवादीची मागणी आहे.

पक्षकारांचा पुरावा

करारनाम्याचा खरेपणा सिद्ध करण्यासाठी वादीने स्वतःस साक्षीदार म्हणून तपासले तसेच करारनामा लिहीणारा नामे 'शंकर' आणि ज्याच्यासमोर करार ठरला तो 'जगदीश' यांनाही तपासले. दि. १०.०९.१९७९ रोजी वादीकडून ₹ २०,०००/- घेतल्याचे व एकुण रक्कम ₹ ३०,०००/- मिळाल्याचे कबुल व मान्य असल्याचे प्रतिवादीने लिहून दिल्याबाबतची पावतीही वादीने हजर केली व सिद्ध केली.

प्रतिवादीने वादीचे दाव्यातील कथन व मागण्या नाकारण्यासाठी केवळ स्वतःलाच साक्षीदार म्हणून तपासले.

करारनाम्याच्या वैधतेविषयी वादीतर्फे करण्यात आलेल युक्तिवाद

वादीच्या वकीलांचे प्रतिपादन असे की, जेव्हा की तोंडी विक्रीचा करारनामासुद्धा विधीग्राह्य असतो, तेव्हा केवळ विक्रेत्याने सही केलेला, खरेदीदाराच्या सुपुर्द केलेला व खरेदीदाराने स्विकारलेला लेखी करारनामा निश्चितपणे विधीग्राह्य असेल.

प्रतिवादीतर्फे युक्तिवाद

केवळ विक्रेत्याने सही करून दिलेला करारनामा विधीग्राह्य व अंमलबजावणी-योग्य राहणार नाही.

2. Write notes on any **four** of the following : 16
खालीलपैकी कोणत्याही चार संदर्भात टिपा लिहा :

- (a) Compromise of suit
(अ) दाव्याची आपसात तडजोड
- (b) Supplemental proceedings
(ब) पूरक कारवाई प्रक्रिया
- (c) Interest
(क) व्याज
- (d) Arrest before judgment
(ड) न्यायनिर्णयापूर्वीची अटक
- (e) Procedure on parties defying orders of Court and committing breach of undertaking to Court
(इ) पक्षकारांनी न्यायालयाच्या आदेशांची अवगणना/अवमानना केल्यास तसेच न्यायालयास दिलेल्या वचनाचा भंग केल्यास अवलंब करण्याची पद्धत

3. Write notes on any **four** of the following : 16
खालीलपैकी कोणत्याही चार संदर्भात टिपा लिहा :

- (a) Personal bars to the relief of specific performance of a contract
(अ) कराराच्या विनिर्दिष्ट पालनाच्या मार्गातील वैयक्तिक प्रतिबंध
- (b) The persons entitled to obtain specific performance
(ब) कराराचे विनिर्दिष्ट पालनाचे हक्क असलेल्या व्यक्ति
- (c) Suit under the Specific Relief Act by a person dispossessed of immovable property
(क) अचल मालमत्तेच्या कब्जातून बेदखल झालेल्या व्यक्तीचा विनिर्दिष्ट अनुतोष कायद्याखालील दावा
- (d) Condition and warranty
(ड) प्रमुख शर्त/अट आणि आश्वासन (दुय्यम शर्त/अट)
- (e) Rights of unpaid seller of goods
(इ) मालाच्या अदत्तविक्रेत्याचे अधिकार

4. Write notes on any **four** of the following : 16
 खालीलपैकी कोणत्याही **चार** संदर्भात टिपा लिहा :
- (a) Quasi-contracts
 (अ) आभासी करार
- (b) Contingent contracts
 (ब) घटनावलंबी करार
- (c) Unlawful considerations/objects of an agreement
 (क) कराराचे बेकायदेशीर प्रतिफल/हेतु
- (d) Rights and liabilities of a minor partner
 (ड) अज्ञान भागीदाराचे अधिकार व जबाबदाऱ्या
- (e) Procedure for registration of a partnership firm
 (इ) भागीदारी संस्थेच्या नोंदणीची पद्धत
-
5. Write notes on any **two** of the following : 16
 खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** संदर्भात टिपा लिहा :
- (a) Right to lodge caveat and the caveat rules framed by the Bombay High Court
 (अ) सावधानपत्र दाखल करण्याचा अधिकार व मुंबई उच्च न्यायालयाने तयार केलेले सावधानपत्राचे नियम
- (b) Modes of paying money under decree
 (ब) हुकुमनाम्यानुसार पैसे भरणे करण्याच्या पद्धती/मार्ग
- (c) Res-judicata and constructive Res-judicata
 (क) प्राडन्याय आणि अर्थापन्न प्राडन्याय
-
6. Answer any **two** of the following : 16
 खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा :
- (a) What is meant by "Transfer of property"? What property can and what property cannot be transferred ?
 (अ) "मालमत्तेचे हस्तांतरण" म्हणजे काय ? कोणती मालमत्ता हस्तांतरीत करता येते व कोणती मालमत्ता हस्तांतरीत करता येत नाही ?
- (b) What is meant by "Sale" of immovable property ? What are the liabilities of a seller of immovable property before and after completion of the sale ?
 (ब) स्थावर मालमत्तेची "विक्री" म्हणजे काय ? स्थावर मालमत्तेच्या विक्रेत्याच्या विक्री पूर्ण होण्यापूर्वी व त्यानंतरच्या जबाबदाऱ्या कोणत्या ?
- (c) Explain fully the doctrine of 'Lis Pendens'.
 (क) 'प्रलंबित वाद' तत्वाचे सविस्तर विवेचन करा.
-